

A mesétől a valóságig

— GYERMEKEK ENCIKLOPÉDIÁJA —

Voltak-e sárkányok?, mi van a föld alatt?, vannak-e üveghegyek? — ezekre s még sok-sok a gyermeki képzeletet foglalkoztató kérdésre ad választ a Móra Ferenc kiadónál készülő „gyermekenciklopédia”. A négy kötetből álló gyűjtemény — melynek szerzői *A mi világunk* címet adták — voltaképpen egészen újszerű kezdeményezése könyvkiadásunknak. A 10—14 éves gyerekek számára már eddig is készültek népszerű ismeretterjesztő művek, mint pl. a jelenleg is folyamatosan megjelenő, nagy sikerű *Búvár-sorozat* kötetei. Am az ennél fiatalabb, az általános iskola alsóbb osztályaiba járó gyerekek legtöbbször hiába zaklatták a felnőtteket miérettjeikkel. A szülők nemigen tudtak a gyermeki gondolkodást kielégítő válaszokat adni, a nagymama magyarázatai meg többnyire nélkülözték a tudományos alapot. A Móra Ferenc Kiadó — s a modern pedagógia — véleménye szerint viszont a természettudományos gondolkodásra való nevelést már fiatal korban el kell kezdeni. Ezt a feladatot oldaná meg első ízben a készülő könyv.

Az „enciklopédia” szerkesztője, Somogyi Vilmosné, és szerzői: Dala László, Dékány András, Kulin György, Rónaszegi Miklós, Tasnády-Kubacska András, a gyermek sajátos képzeletvilágához igazítják ismeretközlő módszerüket. Gyakran hivatkoznak a mesére, sőt mintegy a könyv céljának tűzték ki annak bizonyítását, hogy a természet világa még sokkal érdekesebb, mint a meséké. Am ezzel az ötlettel nem a mesének akarnak „konkurrenciát” csinálni s nem is a valóságot próbálják meseszerűvé stilizálni, törekvésük, hogy a gyermeki képzeletet és érdeklődést a valóság izgalmas birodalma felé fordítsák. Számos példával mutatnak rá arra, hogy a mesebeli motívumok a természet dolgai közt ugyancsak, sőt talán még érdekesebb formában található meg. Így részletesen leírják az őskori sárkányok, a sauruszok világát, bemutatják a Déli sark üveghegyekre emlékeztető jéghegyóriásait, s elkalauzolnak a Rézhegyek Királynőjének csodálatos föld alatti országába: a cseppkőbarlangokba vagy az ausztráliai „égitgő” segvoia-fák közé.

Ugyancsak a könyv feladatát szolgálja a legfiatalabbak számára is érthetően és

érdekesen megírt szöveg, s a rengeteg — az albumalakú kötetek több mint harmadrészét elfoglaló — színes illusztráció is. Ezeket Köpeczi Boócz István és Würtz Ádám rajzolja nagy szeretettel a fiatal közönség számára

Elsőként — az idei karácsonyra — a növényeket, állatokat és a csillagvilágot ismertető kötet kerül a könyvesboltokba. Közel száz oldalon „enciklopedikus rendszerezéssel” mutatja be az „ezerarcú erdőt”, kertek és mezők virágait, madarakat, vad- és háziállatokat, a darázsvárat és a méhállatot, s még annyi mást. A legérdekesebb fejezetek azonban azok, melyek a földi órák egyenletlen állásával, vagyis a zónaidővel, a „közel és messze”, „óriások és törpék” problémájával, vagyis a méretek relativitásával vagy éppen azazal az izgalmas kérdéssel foglalkoznak, hogy miért színes a világ.

A következő kötetek — melyek kb. karácsonyonként fogják követni egymást — hasonlóképp érdekesnek ígérkeznek. Az enciklopédia 2. kötete a földdel és lakóival, híres felfedezőutakkal és földrajzi érdekességekkel ismerteti meg majd az olvasót. A harmadik kötet a technikai világ csodáiról fog képet adni: az autóról, televízióról, szupnyikokról — sőt, mivel a kötetet 1962-re tervezik, talán már a rakétaúrhajóról is. Végül: a befejező rész az emberi kultúra, irodalom és művészetek kincsei iránt igyekszik majd az érdeklődést felkelteni.

Említettük már, hogy ez az érdekes sorozat merőben új kiadói feladatot valósít meg: a legfiatalabbak számára való ismeretterjesztést. Hadd legyen szó arról is, hogy e — külföldön, a Szovjetunióban és nyugaton egyaránt sikerrel megművelt — területre továbbra is gondja van az ifjúsági könyvkiadásnak. A tervekben szerepel egy, a gyermekbetegségekről és megelőzésükről sok hasznosat elmondó képeskönyv, egy album a csillagos ég titkairól, s egy gazdag képanyaggal készülő kiadvány a barkácsolás szórakoztató munkájáról.

A Móra Kiadó ezekkel a könyvekkel mutatja meg az utat a legfiatalabb nemzedéknek a mesék csodáitól a valóság csodái felé.

p. b.